

KERKBRIEF

Driemaandelijks

Jaargang 45, nr. 2 – Zomernummer, zomer 2016

PB-PP1B-20560
BELGIE(N)-BELGIQUE

Periodiek v/d Verenigde Protestantse Kerk in Leuven
V.U.: Ernst Veen, L. Beosierlaan 89, 3010 Leuven
P 708844 – Afgiftekantoor: Leuven Mail

Inhoud

- 2 Wij die met eigen ogen.
- 3 Kerkdiensten.
- 9 Gemeentenieuws.
- 14 God is geen gesneden koek.
- 18 Het leven is een krijgsbanier.
- 19 Medelijden.
- 20 De ziel eruit, de geest gesmoord
- 25 Colofon.
- 26 Routebeschrijving.

Wij die met eigen ogen

*Wij die met eigen ogen
de aarde zien verscheurd
maar blind en onmeedogend
ontkennen wat gebeurt:
dat oorlog is geboden
en vrede niet mag zijn,
dat mensen mensen doden,
dat wij die mensen zijn.*

*Wij die nog mogen leven
van hoop en vrees vervuld,
aan machten prijsgegeven
aan meer dan eigen schuld,
wij die God weet hoe verder
tot hiertoe zijn gespaard,
dat wij toch nooit erkennen
het recht van vuur en zwaard.*

*Dat wij toch niet vergeten
waartoe wij zijn gemaakt,
dat diep in ons geweten
opnieuw het licht ontwaakt,
dat in ons wordt herschappen
de geest die overleeft,
dat onze lieve aarde
nog kans op redding heeft.*

Huub Oosterhuis
Uit: Tussentijds, lied 217
Kok, Kampen, 2007

KERKDIENSTEN

Juli

10 8^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Adri Leemput

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: Dt.30: 9-14; Kol.1: 1-14; Luc.10:25-37.

Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie)

Kindernevendienst: /

17 9^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Frank Marivoet.

Ouderling: Marleen Jannis.

Organist: Edy Kühn.

Teksten: 1Sam.1:1-20; Kol.1:21-27; Luc.10:38-42.

Collecte: Protestants Sociaal Centrum. (PSC)

Kindernevendienst: /

24 10^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Philipp Bratfisch.

Organist: Edy Kühn

Teksten: Gen.18:20-33; Kol.2:6-15; Luc.11:1-13.

Collecte: Prot. Theol. Faculteit Brussel.

Kindernevendienst: /

31 11^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling:

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Pred.2:1-11; Kol.3:12-17; Luc.12: 22-31.

Collecte: Ruanda.

Kindernevendienst: /

Augustus

07 12^e zondag na Pinksteren, groen. Avondmaal

Voorganger: Frank Marivoet

Ouderling: Philipp Bratfisch

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: Jes.65:17-25; Hebr.11:1-16; Luc.12:32-40.

Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie).

Kindernevendienst: /

14 13^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Frank Marivoet

Ouderling: Adri Leemput

Organist: Edy Kühn.

Teksten: Jer.23:23-29; Hebr.11:17-29; Luc.12: 49-56.

Collecte: Diakonaat.

Kindernevendienst: /

21 14^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Frank Marivoet.

Ouderling: Marleen Jannis.

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Jes.30:15-21; Hebr.12:22-29; Luc.13:22-30.

Collecte: Protestants Sociaal Centrum. (PSC)

Kindernevendienst: /

28 15^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Frank Marivoet.

Ouderling: Henk Corporaal

Organist: Chris Klein

Teksten: Deut.24:17-22; Hebr.13:1-6; Luc.14:7-14.

Collecte: Gevangenispastoraat.

Kindernevendienst: /

September

04 16e zondag na Pinksteren, groen. Avondmaal.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Adri Leemput.

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: Deut.30:15-20; Filémon 1-20; Luc.14:25-33.

Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie).

Kindernevendienst: 12-min: Jelske.

11 17e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Marjan Blok.

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: Jona 3:1-4:4; 1Kor.13:1-13; Luc.15:1-32.

Collecte: Protestants Sociaal Centrum. (PSC)

Kindernevendienst: 12-min: Ida.

18 18^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Marleen Jannis.

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Amos8: 4-7; 1Tim.2:1-8; Luc.16:1-17.

Collecte: Theologische Faculteit Brussel (UFGP)

Kindernevendienst: 12-min: Jan; 12-plus: Ida&Hans.

25 19^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Frank Marivoet.

Ouderling: Philipp Bratfisch.

Organist: Chris Klein.

Teksten: Amos 6:1-10; 1Tim.6:11b-19; Luc.16:19-31.

Collecte: Kirinda (partnerschap)

Kindernevendienst: 12-min: Michiel.

Oktober

02 20^e zondag na Pinksteren, groen. Avondmaal

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Marleen Jannis.

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: Hab.3:1-3&16-19; 2Tim.1:6-14; Luc.17:1-10.

Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie).

Kindernevendienst: 12-min: Jelske; 12-plus: Ida&Hans.

09 21^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Adri Leemput.

Organist: Edy Kühn.

Teksten: 2Kon.17:24&29-34;2Tim2:8-15;Luc.17:11-21.

Collecte: Diaconaat.

Kindernevendienst: 12-min: Michiel.

- 16 22^e zondag na Pinksteren, groen.**
Voorganger: Frank Marivoet.
Ouderling: Henk Corporaal.
Organist: Joop van der Horst.
Teksten: Gen.32:23-32; 2Tim.3:14-4:5; Luc.18:1-8.
Collecte: Protestantse Solidariteit.
Kindernevendienst: 12-min: Jan; 12-plus: Ida/Hans.
- 23 23^e zondag na Pinksteren, groen.**
Voorganger: Ernst Veen.
Ouderling: Philipp Bratfisch.
Organist: Chris Klein.
Teksten: Jer.14:7-10&19-22; 2Tim.4:6-8&16-18; Luc.18:9-14.
Collecte: Ruanda.
Kindernevendienst: 12-min: Ida.
- 30 24^e zondag na Pinksteren, groen.**
Voorganger: Ernst Veen.
Ouderling: Marleen Jannis.
Organist: Henk Corporaal.
Teksten: Gen.12:1-8; Rom.7:15-25a ; Luc.19:1-10.
Collecte:
Kindernevendienst: 12-min: Jelske; 12-plus: Ida&Hans.

November

- 06 25^e zondag na Pinksteren, groen. Avondmaal.**
Voorganger: Frank Marivoet.
Ouderling: Henk Corporaal.
Organist: Edy Kühn.
Teksten: Jes.1:18-26; 2Tess.2:13-3:5; Luc.19:41-48.
Collecte: Prot. theologische faculteit Brussel.
Kindernevendienst: 12-min: Michiel.

13 26^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Marjan Blok.

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Ex.3:1-15; 1Kor.2:6-9; Luc.20:27-38.

Collecte: Protestants Sociaal Centrum. (PSC)

Kindernevendienst: 12-min: Jan; 12-plus: Ida&Hans.

20 Laatste zondag v/h kerkelijk jaar. Wit.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Philipp Bratfisch.

Organist: Chris Klein.

Teksten: Mal.3:19-24; Openb.3:7b-12; Luc.21:5-19.

Collecte: Kirinda (partnerschap).

Kindernevendienst: 12-min: Ida.

27 1^e zondag van Advent. Paars.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Adri Leemput.

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: Gen.2:4-15; Rom.13:8-14; Mattheus 24:32-44.

Collecte: Werelddaidsdag.

Kindernevendienst: 12-min: Jelske; 12-plus: Ida&Hans.

December

04 2^e zondag van Advent. Paars. Avondmaal.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Philipp Bratfisch.

Organist: Edy Kühn.

Teksten: Jes.11:1-10; Rom.15:4-13; Matt.3:1-12.

Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie).

Kindernevendienst: 12-min: Michiel.

11 3^e zondag van Advent. Paars.

Voorganger: Frank Marivoet.

Ouderling: Marleen Jannis.

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Jes.35:1-10; Jac.5:7-10; Matt.11:2-11.

Collecte: Kirinda (partnerschap)

Kindernevendienst: 12-min: Jan; 12-plus: Ida&Hans.

18 4^e zondag van Advent. Paars.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Adri Leemput.

Organist: Chris Klein.

Teksten: Jes.7:10-17; Rom.1:1-7; Matt.1:18-25.

Collecte: Ruanda.

Kindernevendienst: 12-min: Ida.

GEMEENTENIEUWS

UITSTAP VAN 12-PLUSERS OP ZONDAG 10 APRIL

Als inkleuring van ons thema 'Jodendom' beloofden wij (Hans en Ida) de 12-plussers om na onze 1ste uitstap (Joods begraafplaatsgedeelte op het Schoonselhof te Antwerpen en het Fort van Breendonk) nog een 2de keer er op uit te trekken. Inmiddels losten we die belofte in.

Zondag, 10 april meldden we ons met z'n tienen aan bij de moderne synagoge Chai Center van Edegem. We werden er ontvangen door het heel hartelijke koppel Selma en Tali Goldstoff. Tali gaf ons gedurende ruim een uur uitleg over hun synagoge, hun eredienst, het naleven van wetten zoals kosjer eten, feesten... en hun heilige geschriften. Steeds mochten wij onderbreken om prangende vragen te stellen.

Een hoogtepunt was zeker het benaderen van de ark. Achter gordijnen stonden een 6-tal, wel 60 à 70cm hoge TORA rollen, beschermd door blinkende stoffen/metalen bekleding. Normaal was afgesproken dat we daar 1 ½ uur zouden blijven, maar uiteindelijk werd de wisselwerking tussen Selma, Tali en onze jeugd zo intens, dat we er wel 4 uur bleven!!

Hierbij nog onze hartelijke dank aan onze gastvrouw en gastheer! We hopen hen in oktober ook te mogen verwelkomen in onze kerk. Het lukte ons met moeite om er afscheid te nemen. Een klein eindje verder picknickten we op een paar banken.

Daarna ging het richting Dossin-kazerne in Mechelen, een transitcentrum naar concentratiekamp Auschwitz. Tegenover deze kazerne is het Joodse museum, waar we ook nog zo'n 2 uur doorbrachten. Geef toe, een erg gevulde dag.

Een klein beetje moe, maar toch wel heel erg tevreden over onze dag stonden we rond 18u weer bij ons startpunt: onze eigen kerk in Leuven.

Als slot van ons verhaal nog een paar verzuchtingen van onze eigen jongeren :

“We kregen lekker eten in de synagoge”

“ Ik had langer willen blijven”

“ Spijtig dat kosjer eten geen bitterballen toelaat”

Prettige vakantie, 12-plussers en tot volgend schooljaar!

Hans en Ida

KERKENRAADSVERKIEZINGEN

Op zondag 24 april werd onze jaarlijkse gemeentevergadering gehouden. Daarop werd o.a. het inhoudelijk jaarverslag 2015 en het financieel verslag gepresenteerd. Ook werden er kerkenraadsverkiezingen gehouden waarbij Marjan Blok verkozen en Adri Leemput herverkozen werd. De kerkenraad is dankbaar voor hun kandidaatstelling en verheugd met hun verkiezing.

OPEN KERKENDAGEN

Op zaterdag 4 en zondag 5 juni 2016 werden opnieuw de landelijke Open Kerkendagen gehouden. Ook onze kerk deed net als vorig jaar, weer mee. De twee genoemde dagen was er doorlopend gastvij onthaal en zowel 's morgens als 's middags, werden er verschillende concerten gegeven (orgel, saxofoon,

piano,...) met als muzikanten: Chris Klein, Henk Corporaal en Michiel Ruiter.) Tevens was er een doorlopende ‘tafelentoonstelling’ met informatie over de Reformatie, over de geschiedenis van de Protestanten in Leuven, over de historie van ons kerkgebouw (aangevuld met een diavoorstelling van de jongste verbouwingen) en een uitstalling van (zeer) oude en nieuwe (en de allernieuwste) bijbeluitgaven.

Ook was er, op initiatief van Chris Klein, de mogelijkheid om een vrije bijdrage te leveren ten bate van een scholenproject in Soedan met als doel om meer dan 3000 kinderen de kans te geven naar school te kunnen gaan in het district Awerial. De opbrengst was ruim 200 eur., met dank aan alle gulle gevers. Totaal bezochten dat weekend ca. 35 mensen onze kerk.

GEMEENTE-UITSTAP

Onze jaarlijkse gemeente-uitstap vond plaats op zondag 12 juni 2016.

In de voormiddag bezochten wij de kerkdienst in de Abdij van Vlierbeek met daarna een gezellige en gezamenlijke exotische lunch in café-restaurant Den Rozenkrans. Om 14:00 werden we opgewacht door een plaatselijke gids die ons rondleidde in en om de Abdij.

We leerden veel bij over de historische ontwikkelingen, de architectuur, de oorspronkelijke bouwplannen en wat daar wel en niet van gerealiseerd werd en we bezochten tenslotte ook de ruime zolder van de Abdij en de klokkentoren. Vandaar was er bovendien ook nog de ‘toegift’ van een prachtig uitzicht over het weidse Vlaams-Brabantse landschap.

LEES- EN GESPREKSKRING

De komende cyclus van de lees- en gesprekskring is een voortzetting van de vorige waarin wij het nieuwe boek van de bekende theoloog Hans Küng getiteld “Jezus” bespreken. Centraal staat daarin de vraag: “Wie was Jezus en wat was zijn betekenis voordat hij bedolven raakte onder de kerkelijke leer? De zittingen vinden plaats op de maandagavonden: 26/9; 10/10; 24/10; 7/11; 21/11; reservedatum: 28/11. Locatie in de ontmoetingsruimte van onze kapel. Van 20:00 – 22:00 uur. Iedereen welkom, ook als u er de vorige keer niet bij was.

BELIJDENIS

Omstreeks september/oktober start er een belijdeniskring (18+) die ca. vijf avonden zal samenkomen. Wie erover denkt om belijdenis af te leggen kan zich voor deze kring opgeven bij Ernst Veen. Meedoen wil niet automatisch zeggen dat men aan het einde van deze cyclus ook daadwerkelijk belijdenis aflegt. Die keuze blijft uiteraard geheel vrij. De data van samenkomst worden steeds in onderling overleg bepaald.

STARTZONDAG

In de loop van de maand september, hetzij op zondag 11/9, hetzij op zondag 18/9, hopen wij onze startzondag te kunnen organiseren: compleet met broodjes en soep. We houden u op de hoogte.

VAKANTIE

Van 05/08/16 t/m 28/08/16 is dominee Ernst Veen met zijn gezin op paasvakantie. Voor kerkelijke of pastorale hulpverlening kunt u zich wenden tot het synodebureau van de VPKB die u in contact kan brengen met andere protestantse kerken en/of predikanten uit de regio: VPKB-Synodebureau, Brogniez straat 44, 1070 Brussel, tel. 02-511.44.71. Op de website van de VPKB kunt u ook zelf naar andere kerken en/of predikanten zoeken, zie: <http://www.vpkb.be>

EV

Meditatie

GOD IS GEEN GESNEDEN KOEK

Sprekend over God in kant en klare termen is de mens niet gegeven. Rechtlignige klare taal, zonder dubbele bodem, gaat voorbij aan de soevereiniteit en verborgenheid van God. We zouden het wel graag kunnen zeggen: God is zo en zus. Het staat er letterlijk. Punt. Maar God en Zijn Koninkrijk is noch voor ons, noch voor de bijbelschrijvers, een gesneden beeld, laat staan gesneden koek.

Op de koffie

Dat is goed om, in een tijd waarin het fundamentalisme wereldwijd groeit, eens dik te onderstrepen. In het spreken en denken over God is het telkens weer van belang om ons te realiseren waar onze grenzen liggen en niet te gaan denken dat we als gelovigen of als kerk een hotline met God hebben of een

vrij uitzicht tot in de hemel. Het geloof is geen mandaat om zonder reserve over God te spreken of om de letterlijke waarheid omtrent God in eigen pacht menen te kunnen beheren, alsof God bij ons in en uitloopt en op de koffie komt. Niet voor niets spreekt de bijbel over God zo dikwijls als over een verborgen God. Bijvoorbeeld: als Mozes op de berg Horeb (“de berg Gods”) door God wordt aangesproken, krijgt hij God niet te zien, maar blijft God verborgen in de brandende braamstruik. (Ex.3:3,4.). Als Elia, eveneens op de Horeb, door God wordt aangesproken, blijkt God schuil te gaan in een zachte stilte of bries (IKon.19: 12,13). En van Paulus is bv. het dikwijls geciteerde woord: “Gods wegen zijn onnaspeurlijk en ondoorgrondelijk”. (Rom.11:33).

Geen geschiedenisboek

Daarbij komt ook dat de bijbel geen geschiedenisboek is en de bijbelschrijvers geen historici zijn in de stricte zin van dat woord. Eerst en vooral zijn zij profeten en evangelisten, verkondigers en vertellers van geloofsverhalen waarin zij getuigenis afleggen van hun geloof en vertrouwen in God. En voor het (door)vertellen van die geloofsverhalen hebben zij één instrument: de taal. En die hanteren ze dan ook in de vele vormen en toonaarden die de taal rijk is. Zeker, ook voor het doorgeven van historische verslaggeving, maar eveneens overvloedig voor het overbrengen van geloofsinhoud en betekenis via symbolen en metaforen, gedichten en liederen, legenden en mythen, profetieën en gelijkenissen enz. De sleutel voor het verstaan van al die geloofsverhalen wordt daarbij dan ook niet eenzijdig gevormd door de vraag: wat is er echt en letterlijk gebeurd? Maar vooral door de vraag: wat wil de verteller ons doorgeven? Wat is, van die verhalen, de *betekenis*?

Letterlijkheid norm

De moderne westerse mens heeft echter moeite met dat onhistorische karakter van geloofsverhalen. Wellicht geen wonder. Wij zijn immers televisiekijkers en krantenlezers. Wij komen dagelijks in aanraking met hyperrealistische televisie-beelden van de meestal harde werkelijkheid van de vorige dag. En wij lezen elke dag in de papieren of digitale krant concreet-werkelijke verslagen over reële recente gebeurtenissen. Voor de moderne mens is letterlijkheid zo ongeveer norm voor objectieve waarheid.

Gelijkenissen

Letterlijkheid en (het uitdrukken van) ‘waarheid’ gaan echter niet persé hand in hand. Als Jezus verhalen vertelt over God als de Goede Herder of over God als liefhebbende Vader, geeft Hij geen letterlijk verslag van een letterlijk en echt gebeurd verhaal, maar vertelt Hij bv. de gelijkenissen van het verloren schaap en de verloren zoon. Sterker nog, in de tekst van Mattheüs staat zelfs dat Jezus tot de menigte uitsluitend in gelijkenissen sprak (Mt.13:34). Door die gelijkenisvorm, door die figuurlijke taal, wordt datgene wat Jezus verkondigt en wil vertellen (God als Goede Herder, als liefhebbende vader...) niet minder waar, maar juist (poëtisch, beeldend, symbolisch, aanschouwelijk...) benadrukt.

Letterlijk én figuurlijk

Waar wij (letterlijk!) eindeloos kunnen theoretiseren over Gods presentie en nabijheid, daar zegt de bijbelschrijver met veel gevoel voor poëzie en beeldspraak : “*God wandelde in de tuin in de avondkoelte.*” En als er in de bijbel staat “*op de berg van God*” of “*God verscheen in een wolk*” vragen wij al snel: waar ligt die berg, waar drijft die wolk? En vooral: hoe kan je zien dat het een berg, een wolk van God is? Maar de mensen van het Oude en Nieuwe Testament, die zo vol zijn van God,

hebben het vrijwel altijd over een berg, een wolk als ze de verschijning van God willen weergeven. Ze drukken met die berg hun vrees en eerbied voor God uit. En met die wolk houden ze ons voor: God is weliswaar aanwezig, maar op een verborgen wijze. En ze verhogen met dat soort beelden de uitdrukingskracht en aanschouwelijkheid van hun (mondelinge) woorden. Kortom, heel veel van wat er ‘letterlijk’ staat, staat er figuurlijk.

Vroege kerk

En dat is écht geen uitvinding van de moderne theologie. Reeds in de zeer vroege kerk wist men dat ook. De grote christelijke filosoof en kerkhistoricus Origenes uit de tweede en derde eeuw had bv. een bijzondere voorkeur voor de allegorische en symbolische uitleg in beelden en metaforen. Evenals de beroemde kerkvaders Ambrosius, Augustinus en Hiëronymus uit de vierde eeuw en Gregorius de Grote uit de zesde eeuw. Het ging hen daarbij met name om de diepere inhoud en *betekenis* van de teksten, waarbij de letterlijkheid ondergeschikt was. De waarheid van de verhalen zochten zij immers niet in ‘historiciteit’, maar in ‘betekenis’.

Respect voor Gods verborgenheid

Niet zo verwonderlijk, want de letterlijke, directe en naakte taal, zonder dubbele bodem, zonder beelden en metaforen, schiet te kort om het geheimenis aangaande God te verwoorden. Ook beeldtaal schiet daartoe te kort, maar zij respecteert tenminste Gods verborgenheid en pretenteert niet, zoals naakte letterlijke taal dat kan doen, het goddelijk mysterie als een scherp gesneden (letterlijk) beeld te poneren en, niet zelden, als eigen en enige waarheid te claimen.

Ernst Veen.

Woorden van de kerk

HET LEVEN IS EEN KRIJGSBANIER

Als iemand zegt: "Het leven is een krijgsbanier", dan kan ik meteen invallen: "Het leven is een krijgsbanier/ door goede en kwade dagen/ gescheurd, gevlekt, ontvallen schier,/ kloekmoedig voorwaarts dragen". Desgewenst kan ik het ook zingen.

Ik ken dat lied al van uit mijn kindertijd, al kom ik niet uit een oorlogszuchtig milieu. In ons nieuwe Liedboek komt dit lied niet voor.

Het moet dus geschrapt zijn, misschien vanwege die oorlogsretoriek. Want vroeger stond dit lied weldegelijk in de Hervormde Gezangenbundel (nummer 118a). Op een gegeven moment wisten ook de Gereformeerden hun koudwatervrees voor niet-schriftuurlijke liederen te overwinnen en werd er voor de Gereformeerde Kerken een bundel met 119 Gezangen samengesteld, en ook daarin stond "Het leven is een krijgsbanier" (nummer 74) (anno 1962). Maar de Gereformeerden sloegen het tweede couplet gewoon over. Ik denk omdat ze het te moeilijk vonden: "Men tuimelt wel en wonden krijgt/ men dikwijls, dicht' en diepe;/ 't en vlucht geen weerbaar man, die wijgt,/ of hem de dood beliepe!" Ja, daar mag je wel een vertaling bij leveren.

Via de Hervormde Gezangen en de Gereformeerde 119 Gezangen is het lied, nu weer met alle drie coupletten, in 1973 in het (rode) Liedboek voor de Kerken terecht gekomen (nummer 469). Maar als gezegd: veertig jaar later, bij de samenstelling van het tegenwoordige Liedboek (2013) is het geschrapt.

Het lied is niet te vinden in de Evangelische Liedbundel, en ook onze katholieke vrienden hebben het niet in hun Zingt Jubilate. Is het dan van de aardbodem verdwenen? Neen, het is

nog te vinden in de Zangbundel van Johannes de Heer (als nummer 561). Of eigenlijk: daar is het tegenwoordig te vinden, want in oude edities stond het niet. Het lijkt wel alsof Johannes de Heer zich over het lied ontfermd heeft toen anderen het bij het grofvuil hadden gezet.

De mooie melodie is van Julius Röntgen (1855-1932), bepaald niet de geringste onder de Nederlandse componisten. En de tekst is van Guido Gezelle (1830-1899). Het derde couplet luidt: "Het leven is: geen vrede alhier,/ geen wapenstilstand vragen./ Het leven is: de kruisbanier/ tot in Gods handen dragen."

Het blijft onduidelijk tegen wie of wat Gezelle strijdt. Laten we veronderstellen: tegen de heidenen. En Gezelle rekende onder de heidenen stellig ook de protestanten. De ironie wil nu dat dit martiale oorlogslied niet gezongen wordt door de katholieken, voor wie Gezelle het gemaakt heeft, maar wel door de rechtervleugel van het conservatievere protestantisme, tegen wie Gezelle nu juist ten strijde trok.

Maar eerlijk gezegd lijkt ook Johannes de Heer niet te weten tegen wie hij vecht. In ieder geval wordt daar niets over gezegd.

Joop van der Horst.

Ingezonden

MEDELIJDEN

Medelijden voelt voor mij aan als mijn hart dat krimpt als ik aan het leed, de pijn, van de getroffen medemens(en) denk.

En terzelfdertijd voel ik een stuk melancholie, zwaarmoedigheid of weemoedigheid om de ontoereikendheid van mijn troost. Mijn onvermogen om de pijn en het leed weg te nemen.

Dan kan je enkel naast de lijdende mens staan, en hem tijd en ruimte geven om zijn leed te verwerken en te aanvaarden.

Dit kan je doen door samen mee te stappen in een rouwstoet tot aan het graf, met mensen meestappen om je solidariteit te tonen, met een bloemenhulde, met inhoudelijk sterke teksten te lezen en te aanhoren, samen een troostend lied te beluisteren, enz.

En ik voel me diep geraakt, ik zal dat niet verbergen. Soms sta ik daar tot tranen toe bewogen. En ik voel ook compassie om dat wat die andere mens(en) treft, mij ook als mens evengoed zou kunnen treffen. Maar ik blijf positief en optimistisch denken. Dat is de tweespalt in mij waar ik soms voor sta.

Op zo een momenten word ik geconfronteerd met ons kwetsbaar en sterfelijk bestaan, met de broosheid en de breekbaarheid van ons bestaan.

Laten we zachtmoedig zijn voor mekaar in deze ogenblikken.

Chris Lefebvre.
02.05.2016

Geknipt voor u

DE ZIEL ERUIT, DE GEEST GESMOORD

Na de Tweede Wereldoorlog zei de Franse auteur en politicus André Malraux dat "in het licht van de verschrikkelijkste dreiging die de mensheid ooit getroffen heeft, de taak van de 21ste eeuw erin zal bestaan de goden opnieuw een plaats te geven". Malraux stelde ook dat ons tijdsvak "mystiek" zou zijn - of niet zou zijn.

Aan goden geen gebrek, dezer dagen, aan mystiek vermoedelijk des te meer. De absurd letterlijke uitleg die fundamentalisten aan gewijde teksten geven, halen de ziel eruit en smoren de geest. Verre van ons om in het hoofd van Malraux te kijken, maar anno 2015 zou hij geheid hebben vastgesteld dat de goden hun plaats in de samenleving nog niet hervonden hebben. In het beste geval zitten ze op de verkeerde stoel. Geen kaarsen in hun buurt, wel koud keukenlicht op kale muren.

Letterlijkheid is dodelijk voor de letteren. Gelovigen die de tekst zonder bemiddeling te lijf gaan, zonder context, zonder perspectief, zonder zin voor beeldspraak, zonder historische inkleding, zonder hertaling naar vandaag of meta-religieus discours, gelovigen die de tekst onfeilbaar achten en geen enkele andere gezagsbron dulden, die liever reciteren dan kennen, verworden als puntje bij paaltje komt tot slaafse executeurs van het transcendente ordewoord.

Ze zijn talrijk, de religieuze slaven. Allemaal zijn ze gewillig. Allemaal streven ze naar zuiverheid en nemen ze God voor de hoogste instantie in dit ondermaanse. Onder te verstaan: de nochtans aan de menselijke redelijkheid ontsproten wetten van de democratie worden ondergeschikt gemaakt aan een instantie die ver boven de mens verheven is.

Hoeft dat op het persoonlijke vlak niet per se een probleem te zijn, dan wordt het dat wel als God de menselijke politiek in wordt getild, een ideoloog wordt en andersgelovigen of andersdenkenden hun plaats ontzegt. In hun letterlijkste beleving bieden de heilige Schriften immers niet de minste kans tot compromis, laat staan tot contestatie.

Heel verhelderend in dat verband is de theorie van de Israëliische filosoof en vredesactivist Avishai Margalit. Hij schreef in 2006, samen met Ian Buruma, het boek Occident-alism, over

het Westen zoals dat door zijn vijanden bekeken wordt, en over hoe ongeliefd dat Westen om historische, culturele en geopolitieke redenen wel niet is.

"De religies", zegt Margalit, "zijn begonnen aan een poging om hun in de politiek verloren plaats weer op te eisen. Dat zien we in de islam, maar evengoed bij de evangelische christenen in de VS. Zij vinden het fout dat ze hun controle van de publieke sfeer uit handen gegeven hebben. Ze zijn er dan ook op uit haar te heroveren door middel van godsdienstige symbolen, gedragsvoorschriften en de vraag dat godslastering strafbaar zou worden. Van alle religies is de islam het verst gevorderd in dat terugclaimen." (...)

Is een letterlijke inachtneming (van heilige teksten, EV) los van elke relativisering, op zich al problematisch, dan wordt de cocktail pas echt explosief als het internet eraan te pas komt. In zijn bestseller *The Shallow: What the Internet Is Doing to Our Brains* slaakt de Amerikaanse essayist Nicholas Carr een alarmkreet over de manier waarop de mensheid vandaag kennis construeert. Door in korte tijd zo ontzaglijk veel informatie op te nemen, slagen we er niet langer in tot diepere, meer conceptuele denkvormen te komen.

Carr stelt het bijvoorbeeld vast op school. "Leerkrachten", schrijft hij, "moeten zich nog meer inspannen om de hersenen van hun leerlingen op verschillende manieren te doen werken. De leerlingen moeten de mogelijkheid krijgen om weer contemplatief te denken, even alleen te zijn met hun gedachten, zich te concentreren, de informatie op een meer langzame, lineaire manier te absorberen. Een school zou een schuiloord moeten zijn, een plek die bespiegelingen mogelijk maakt, weg van de nieuwe technologie, weg ook van het scherm waar ze sowieso al uren en uren voor doorbrengen."

De letteren als wapen tegen de letterlijkheid, dus. In de lessen Franse literatuur leerden we ooit over het proustiaanse principe: verder en dieper proberen te gaan dan de zinnen die de auteur je aanreikt, kritisch lezen dus om je eigen ideeën te vormen. Net dat beginsel staat op de helling nu het internet onze complete lees- en denkcultuur verandert.

Letterlijke lezers zijn amper nog lezers, omdat ze de verborgen lagen onder een tekst niet langer weten aan te boren, er geen diepere gedachten meer aan ontlokken en metaforiek met objectieve werkelijkheid verwarren. Of hoe de nieuwe letterlijkheid in de religies rustig een hedendaags cultuur-fenomeen genoemd mag worden.

Want uiteraard, les extrêmes se touchent. In de radicale islam, in het radicale christendom en in het radicale jodendom reiken archaïsme en hypermoderniteit elkaar probleemloos de hand. Religieus fundamentalisme is zowel uiterst solitair als heel erg groepsgedreven, het is de zottigheid voorbij maar toch gestructureerd, het zweert bij God maar is in wezen nihilistisch.

Volgens Marcel Gauchet, een wijsgeer die zijn hypothese in Philosophie Magazine uit de doeken doet, is het spanningsveld binnen het islamisme zo krachtig dat het uiteindelijk zal imploderen. Of hoe de radicalisering van de monotheïstische godsdiensten - als een zaklamp die een laatste keer oplicht voor de batterij op is - misschien wel de voorbode van hun einde is.

Is dat laatste wenselijk? Niet per se, want de collateral damage, het bloedvergieten dat we vandaag meemaken, kan apocalyptisch worden. Om door te gaan op de lijn van Malraux, zelf een agnosticus met een zeker heimwee naar geloof: voor onze wereld zouden rationele, zachtere religies beter zijn dan helemaal geen religies. Alleen moet God zijn juiste plaats hebben.

Is er, met andere woorden, een weg terug? Kunnen we niet alleen geradicaliseerde individuen, maar ook de religies die hen tot brandstof dienen, tot matiging overhalen? Kan de islam, een godsdienst met talloze gezichten, zichzelf hervormen zodat hij verenigbaar wordt met democratisch denken?

Ofschoon één zwaluw de lente nog niet maakt, worden her en der in Europa hoopvolle aanzetten gegeven. Na de aanslagen in Parijs klonk de stem van de gematigde moslims luider en helderder dan ooit, terwijl seculiere intellectuelen met wortels in de Maghreb felle kritiek spuien op Rabat en Algiers. Overal staan mensen op die basta zeggen. In zijn moskee in Wenen, Oostenrijk, heeft de reformistische imam Adnan Ibrahim niet alleen de scheiding tussen vrouwen en mannen opgeheven, er hangen ook een afbeelding van Darwin en een grote affiche over diens evolutietheorie. De zeer belezen Ibrahim, die laatst op de Nederlandse moslimomroep te zien was, wrijft zijn radicale geloofsgenoten aan dat ze het hoofdattribuut van Allah, diens barmhartigheid, uit het oog verloren zijn en enkel nog behept zijn met de doodsgedachte.

Brussel kreeg onlangs het bezoek van de Parijse imam Ludovic-Mohamed Zahed, homoseksueel, drager van het hiv-virus en bezieler van een moskee waarvan de openheid ook de katholieke kerk tot voorbeeld mag strekken.

Lode Delputte (ingekort EV)

Bron:

<http://www.demorgen.be/buitenland/de-ziel-eruit-de-geest-gesmoord-bd93b521/>

Routebeschrijving naar Mariakapel

Matadilaan 6, 3001 Heverlee

Met de auto: Op de ring van Leuven rijdt u naar de zuidoostkant daarvan: de **Parkpoort**. Bij de verkeerslichten van de Parkpoort verlaat u de stad via de **Geldenaaksebaan**. Dan neemt u de eerste straat rechts (bij een bushalte): **Paul Van Ostaijenlaan**. Daarna neemt u de eerste straat links (Zegelaan), dan weer de eerste links (Matadilaan). De kerk staat op het einde rechts: Matadilaan 6. Daar is ook parkeerplaats.

Te voet vanaf het station Leuven, via de Ring tot aan Parkpoort, dan linksaf via de Geldenaakse baan naar Paul Van Ostaijenlaan (zie boven): 2 km of 30 minuten.

Met het openbaar vervoer vanaf het station Leuven op zondag:

Bus 4, richting Haasrode-Brabantthal of **Bus 5**, richting Vaalbeek tot de halte Paul Van Ostaijenlaan. In beide gevallen, nog 370m wandelen (zie boven).

Bus 616, richting Zaventem tot de halte Parkpoort. Dan nog 555m wandelen: bij de Parkpoort oversteken, via de Geldenaakse baan naar de halte Paul Van Ostaijenlaan (zie boven).

SNAP JIJ DAT NU ?

Een zwarte sprak tot een witte :

Als ik in de zon lig, ben ik zwart

Als ik ziek ben, ben ik zwart

Als ik kwaad ben, ben ik zwart

Als ik het koud heb, ben ik zwart

Als ik het warm heb, ben ik zwart

Als jij in de zon ligt, ben je bruin

Als jij kwaad bent, ben je rood

Als jij misselijk bent, ben je groen

Als jij het koud hebt, ben je blauw

Als jij het benauwd hebt, ben je paars

Als jij dood bent, ben je wit

Als jouw lever niet in orde is, ben je geel

En dan noemen ze mij een kleurling, snap je dat nou ?

Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB)
Gemeente Leuven

Kerkdiensten	elke zondag om 10u
Kindernevendienst en –opvang	elke zondag tijdens de kerkdienst (niet in juli en augustus)
VPKB-Leuven	http://www.vpkleuven.be
Locatie Kerk	Mariakapel Matadilaan (6), Heverlee
Predikant	Ernst Veen L. Beosierlaan 89 – 3010 Leuven 016/22 98 83 ernst.veen@telenet.be
Samenstelling kerkenraad	Marjan Blok Philipp Bratfisch Henk Corpopraal Marleen Jannis Adri Leemput Ernst Veen
Samenstelling bestuursraad	Anton Gazenbeek Chris Klein Chris Lefebvre Freddy Verhoeven Maarten Wilbrenninck Ernst Veen
Redactie Kerkbrief	Adri Leemput Joop van der Horst Ernst Veen ernst.veen@telenet.be
Vrijwillige bijdragen	Belfius IBAN BE93 0680 7857 4067 BIC GKCCBEBB

De Kerkbrief verschijnt vier maal per jaar.

Bijdragen zijn steeds welkom en die kan u inleveren voor:

01/06 (zomernummer) 01/09 (herfstnummer)

01/12 (winternummer) 01/03 (lentennummer)